

PĂRINTELE CONSTANTIN VOICESCU ȘI „REEDUCĂRILE” DE LA TÂRGU OCNA ȘI AIUD (1950; 1960 – 1964)

Constantin I. STAN

Constantin Voicescu s-a născut la București pe 28 iulie 1924. Tatăl său pe nume Stan Voicesu era lucrător C.F.R. și se trăgea din comuna Voicești, județul Olt. Mama purta numele de Zinca Manea, croitoreasă, se născuse în comuna Popești Palonga din județul Argeș.

Constantin Voicescu a rămas orfan de la vârsta de 12 ani. Mai întâi a murit tatăl în 1931, iar mama a trecut la cele veșnice cinci ani mai târziu (1936). Alături de sora sa Maria, născută în anul 1929 cresc în orfelinatele din Predeal, Târgoviște, Buzău, fiind sprijiniți de unchii Gheorghe Rădulescu și Ilie Manea.

După cursurile primare, urmează Școala Normală din Buzău până în anul 1942. Aici intră în „Frăția de cruce”. La vârsta de 18 ani deja împliniți, în decembrie 1942, Constantin Voicescu este arestat la Buzău și condamnat de Curtea Marțială a Corpului 5 Armată Ploiești la trei ani închisoare corecțională pentru apartenența la Mișcarea Legionară de tineret. Este încarcerat mai întâi la penitenciarul Pitești, iar apoi la cel din Alba Iulia.

Despre prima sa detenție, părintele Constantin Voicescu își amintește într-o lucrare intitulată „Patrafirul ascuns” că: „Am suferit trei perioade de detenție. În prima, 1942 – 1943 la Pitești, aveam viață <<frumoasă>>, puteam citi cărți, Biblia, exista și o capelă. Slujba Învierii a fost săvârșită de către preotul închisorii într-o cameră capelă”¹.

În iunie 1944 tânărul Constantin Voicescu este eliberat din detenție, iar în vara anului 1944 îl găsim elev militar la Arad. În anii școlari 1944-1945 și 1945-1946 termină liceul la „Matei Basarab” în București. Se înscrie apoi la Facultatea de geografie a Universității din București. În paralel frecventează și cursurile Facultății de Litere, cu deosebire prelegerile profesorului Constantin C. Giurescu. În această perioadă, 1945-1948 devine ucenic duhovnic al

¹ Pr. Constantin Voicescu, *Patrafirul ascuns*, în „Scara”, IV, 1999, pp. 49 – 50.
Analele Buzăului II, Buzău, 2010, p. 199 – 208.

părintelui Toma Miricuță. Participă în dese rânduri la ședințele „Rugului Aprins” de la mănăstirea Antim.

În mai 1948, Constantin Voicescu este din nou arestat și condamnat la 6 ani temniță grea „pentru activitate împotriva ordinii sociale”. Va fi mai întâi încarcerat la penitenciarul Jilava, apoi la Pitești. La început erau încă acordate unele drepturi deținuților. Părintele Voicescu arată peste ani că: „În a doua detenție, primul Paști a fost la Jilava la <<Reduit>> camera 9 – 12. Era în primăvara lui 1949. Și atunci, chiar dacă era o perioadă mai aspră, circula Noul Testament”. Același martor ocular arată că: „În a doua jumătate a anului 1949 am fost mutați la Pitești. Se făceau trierile: studenții la Pitești, intelectualii la Aiud, muncitorii la Gherla, elevii la Târgșor, femeile la Mislea și Miercurea Ciuc”. Studenții au ajuns în adevăr la Pitești. Părintele Voicescu consemnează mai departe că tinerii erau destul de optimiști: „Auzisem lucruri frumoase, că ne lasă să învățăm, că Partidul comunist o să ne lase liberi”². Realitatea va fi, din păcate, alta.

Situată în afara orașului, spre partea de nord – vest, în apropierea unui pârâu, închisoarea se afla departe de orice altă locuință și deci, de privirile indiscrete ale unor cetățeni curioși și care locuiau în zonă. Aici s-au petrecut lucruri înfiorătoare. Celebrul ziarist Virgil Ierunca consideră în cartea sa dedicată „Fenomenului Pitești” că sinistra pușcărie reprezenta „o insulă a ororii absolute cum alte n-au mai fost în întreaga geografie penitenciară comunistă. Acolo a început în decembrie 1949 o experiență de o sumbră originalitate denumită <<reeducare>> și tinzând la distrugerea primară a individului”³. Condițiile de trai erau foarte grele. Alimentația era sub orice critică. Limita era de 700 sau 800 calorii potrivit lui Dumitru Bacu „foarte rare fiind cazurile când se atingeau 1000”⁴. Totuși în bațjocură, potrivit părintelui Constantin Voicescu „De Paști, după o perioadă completă de înfometare ne-a dat o mâncare consistentă, două trei feluri: arpacaș gros, cu urme de slănină. Oamenii săraci s-au repezit. Nu-mi amintesc să fi avut vreun necaz, dar foarte mult am avut dizenterie. Special o făcuse”⁵.

Constantin Voicescu s-a îmbolnăvit de plămâni și a scăpat de iadul de la Pitești, deoarece a fost transferat la spitalul Penitenciar Târgu Ocna. Aici, condițiile de detenție și de trai erau cu totul diferite. Amintindu-și de clipele sosirii la noua pușcărie, părintele Voicescu scrie în însemnările sale următoarele: „Într-o seară am ajuns la Târgu Ocna. Era o seară de primăvară cu

² *Ibidem*.

³ Virgil Ierunca, *Fenomenul Pitești*, ed. II-a, București, Editura Humanitas, 1991, pp. 9 – 10.

⁴ Dumitru Bacu, *Pitești: centru de reeducare studențească*, București, Editura Atlantida, 1991, p. 125.

⁵ *Părintele Voicescu – un duhovnic al cetății*, Ediție îngrijită de Ioana Iancovescu, București, Editura Bizantină, 2002, p. 22.

miros de tei. Ne așteptau niște gardieni bătrânei, din garda veche, cu niște puști din alea mari.

Noi repede învățați pe fugă cu <<banditure mișcă!>>. Unul dintre ei ne-a zis: <<Stați taică mai încet!>>. Când am auzit noi cuvântul <<taică>> nu ne-a venit să credem. Am văzut apoi o clădire luminată. Ne-au dus într-o cameră unde erau opt paturi cu saltele. La Pitești sau la Jilava aveam priciuri suprapuse câte două, trei fiind noi cu mult mai mulți către limita normală. Aici ferestrele erau fără obloane, un WC într-o cameră alăturată. Era...fericire! A doua zi am rămas înmărmuriți. Ne-au scos în curte, de neimaginat, să ne întâlnim cu ceilalți. Iarbă pe jos, ne-am tăvălit, era ceva grozav”⁶.

Treptat, lucrurile s-au schimbat și aici. Sosirea „reeducărilor „de la Pitești a tulburat viața sanatoriului Târgu Ocna. Părintele Constantin Voiescu arată mai departe că problema medicamentelor: „Ofițerul politic condiționa tratamentul de primirea de a fi turnător. Și, oh Doamne, câțiva au căzut (...) cu timpul, mulți slăbiți și grav bolnavi au început să moară. La un moment dat a fost strecurată o Sfântă Scriptură. S-au învățat textele pe de rost”⁷.

Totuși, potrivit aceluiași memorialist, la Târgu Ocna s-a creat o adevărată familie duhovnicească. S-au realizat aici legături mai puternice decât legăturile de sânge. Acestei familii i-a dat viață Valeriu Gafencu pe care l-am socotit un sfânt și pe care, mai devreme sau mai târziu, Biserica îl va canoniza.

Setea de cultură și mai ales setea lui Hristos a caracterizat viața deținuților de aici. (...) Erau tineri care știau pe dinafară aproape tot Noul Testament. Nu mai vorbesc de rugăciuni, acatiste, paraclise etc.”⁸.

Remus Radina, fost deținut politic afirmă în cunoscuta sa lucrare „Testament din morgă” că la Târgu Ocna s-au cristalizat niște percepțe:

- „ 1) Năzuim spre Înviere.
 2) Luptăm pentru împlinirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ.
 3) Vrem să aducem neamurile la Biserică pentru a le împăca cu Dumnezeu.
 4) Vrem să creăm o școală de înaltă cultură și educație creștină care să canalizeze toate energiile creatoare omenești.
 5) Vrem să creăm un om nou, născut din nou din Dumnezeu și strădania lui personală.
 6) Prin acest om nou vrem să dăm expresia, în conținut și în formă, tuturor problemelor omenești existente în toate timpurile.
 7) Vrem să smulgem pe om din suferință fizică și morală”⁹.

⁶ Ibidem., p. 23 vezi și Pr. C. Voiescu, *Patrafir ascuns*, în loc.cit., p. 50.

⁷ Ibidem.

⁸ Pr. C. Voiescu, *Viața religioasă în închisoarea Târgu Ocna*, în „Vestitorul Ortodoxiei”, VIII, nr. 156 din 16 – 30 aprilie 1996, p. 2.

Atmosfera duhovnicească existentă în Penitenciarul spital a fost de fapt o armă de apărare. Ioan Ianolide înfățișează în amintirile sale dramatică a bolnavilor aflați în stadiul final, care erau duși în camera patru de la parter: „Era acolo un amestec de leproserie, atât prin mizerie, cât și prin conștiința condamnării la moarte a locatarilor. Toți erau îmbrăcați în zdrențe, în vechiturile ce le mai rămăseseră. Erau slabi, cu ochii adânciți în orbite, cu tuse și incapabili să se ridice din pat și să se hrănească singuri.

Cei semivalizi făceau de serviciu în camera patru, arătând multă râvnă și milă în slujirea lor¹⁰.

Cu toate acestea, acțiunea de „reeducare” a deținuților se profila. Martor atent și obiectiv al evenimentelor, părintele Voicescu arată peste ani că: „La un moment dat, paraclisul din corpul vechi al penitenciarului a fost dezafectat, iar crucea de pe turlă dată jos”. El subliniază deasemenea că: „Momentele cele mai grele au fost în legătură cu încercarea de a face și aici <<reeducare>> de tip Pitești. Acțiunea a fost condusă de ofițerii politici și dirijată de colonelul Teodor Sepeanu care a venit personal la Târgu Ocna”. Constantin Voicescu evidențiază faptul că: „O parte din tinerii trecuți prin iadul de la Pitești și-au revenit la normal în atmosfera de dragoste creștină de la Târgu Ocna. Alții însă, vreo zece la număr, n-au avut tăria să se desprindă și să învingă frica de care erau stăpâniți. Aceștia au colaborat cu ofițerii politici ca informatori și mai ales în acțiunea de „reeducare” care, potrivit aceluiași participant la evenimente: „după câteva încercări a eșuat, izbindu-se de rezistența dârză și unitară a celorlalți deținuți politici, manifestată până la urmă prin strigăte la ferestrele închisorii, încât a aflat tot orașul. De atunci nu s-a mai încercat nici o acțiune de „reeducare” la Târgu Ocna”. Totuși, sub presiunea ofițerilor politici, administrația penitenciarului spital Târgu Ocna a luat o serie de măsuri restrictive. Părintele Voicescu notează cu tristețe: „Dar regimul nostru de închisoare s-a înăsprit (ferestre închise, geamuri vopsite, izolări, etc.)”¹¹.

Un rol important l-a avut în această acțiune de opoziție față de reeducare fostul student Vasile Gafencu. Inginerul Traian Andreescu fostul director al regiunii C.F.R. Moldova, în viața civilă liber cugetător, sub înrâurirea lui Gafencu și a altor deținuți „a început să se schimbe ceva în el”. Agravându-se boala a fost dus în camera patru. „Părintele Gherasim l-a spovedit și l-a împărtășit, pregătindu-l pentru trecerea în veșnicie. A murit împăcat cu Dumnezeu”¹².

⁹ Remus Radina, *Testament din morgă*, München, Editura Ion Dumitru, 1981, p. 107.

¹⁰ Ioan Ianolide, *Întoarcerea lui Hristos, document pentru o lume nouă*, București, Editura Christiana, 2006, pp. 124 – 125.

¹¹ C. Voicescu, *Viața religioasă în închisoarea Târgu Ocna*, în loc. cit., p. 2.

¹² N. Trifoiu, *Studentul Vasile Gafencu, sfântul închisorilor*, Cluj – Napoca, Editura Napoca Star, 2003, p. 107.

Cu toate acestea, atmosfera era aici mai relaxată. Părintele Constantin Voicescu își amintește peste ani că: „Închisoarea de la Târgu Ocna a fost o oază într-un deșert al suferinței. Nu că aici n-ar fi fost suferință. Dimpotrivă. Durerea boală, cu toată hidoșenia era la ea acasă. Dar aici, socot că s-a revărsat mila lui Dumnezeu peste toată suferința”¹³.

Autorul semnalează rolul preoților Gherasim Iscru, Viorel Todea, Sinesie Ioja care: „ne-au asistat pe toți prin tot felul de slujbe și mai ales prin taina spovedaniei, această <<sfântă terapie >>. Mai mult decât atât, în închisoare ne-am putut împărtăși cu Sfântul Trup și Sânge al Domnului aduse aici prin oameni ai lui Dumnezeu. Majoritatea celor care au murit au fost cuminecați”¹⁴.

Aflat în ultima fază a bolii, Valeriu Gafencu a murit în 18 februarie 1952 către ora 13. Ioan Ianolide mărturisește în amintirile sale că Valeriu Gafencu i-ar fi spus: „În primul rând, gândul și sufletul meu se închină Domnului. Mulțumesc că am ajuns aici. Merg la El. Vă rog mult să-l urmați, să-l slăviți și să-l slujiți. Sunt fericit să mor pentru Hristos”. Cunoscutul memorialist relevă că Valeriu Gafencu a trecut în cele veșnice pe 18 februarie către ora 13, după care „L-am îmbrăcat. În gură i-am pus o cruce mică de argint, pe care reușise să o salveze din toate perchezițiile (...).

A sosit targa. Toți deținuții se aflau în curte, în așteptare. Când am trecut cu el către poartă, ne-am oprit, iar ei s-au descoperit și s-au închinat. L-au luat în primire doi deținuți de la drept comun, care aveau misiunea înmormântărilor”¹⁵.

Un alt martor al ultimelor clipe de viață ale lui Valeriu Gafencu, părintele Constantin Voicescu arată peste ani că acest sfânt al închisorilor a murit cu inima împăcată. Valeriu Gafencu i-a mărturisit doctorului Mihai Lungeanu că i-a apărut în vis Maica Domnului care i-ar fi spus: „De acum înainte eu voi fi iubirea ta (...). Simt că urc niște trepte. Respir și mă simt din ce în ce mai ușor”¹⁶.

Atmosfera era de iarnă, căci: „La puțină vreme după ce Valeriu Gafencu a fost scos din secție a început să ningă liniștit, cu fulgi mari, care în scurt timp au acoperit totul cu un strat imaculat ca și sufletul lui curat”¹⁷.

Constantin Voicescu a fost eliberat din închisoarea penitenciar Târgu Ocna pe 14 iunie 1954. Câteva luni mai târziu, în 31 octombrie, s-a căsătorit cu

¹³ Pr. C. Voicescu, *Viața religioasă în închisoarea Târgu Ocna, (1950 – 1954)*, în loc.cit., p.2.

¹⁴ Părintele Voicescu. *Un duhovnic al cetății...*, p. 29.

¹⁵ I. Ianolide, *op. cit.*, pp. 190 – 191.

¹⁶ Pr. C. Voicescu, *Patrafirul ascuns*, în loc.cit., p.2; Monahul Moise (editor), *Sfântul închisorilor. Mărturii despre Valeriu Gafencu*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2007, p. 199.

¹⁷ *Ibidem*.

tânăra Laura Florentina Durec din Piatra Neamț, absolventă a Academiei Comerciale și a Facultății de Teologie. Doi ani mai târziu, atras de faima preoției, Constantin Voicescu se înscrie la Facultatea de teologie din București, lucrând ca geotehnician la Institutul de Teologie pentru a-și întreține familia. În același an, 1956 i s-a născut fiul Mihai, iar în anul următor, fiica Irina. La 30 octombrie 1958 a fost din nou arestat și condamnat la muncă silnică pe viață, comutată ulterior în 25 de ani de muncă silnică, în cadrul „lotului mistico – legionar Târgu Ocna”. A fost deținut mai întâi la Jilava, iar apoi la Aiud, din februarie 1960.

La scurtă vreme după sosirea lui Constantin Voicescu la Aiud a început „ultima reeducare”. În acest proces a fost antrenat și profesorul Ion Dobre zis Nechifor Crainic, care a scris, începând din anul 1958, o lucrare intitulată „Cuibul ucigașilor” de 248 pagini. Cartea are un caracter demascator al activității criminale a organizației legionare și sprijinitorilor ei¹⁸.

Cartea a fost scrisă la comanda Securității și a atras după sine eliberarea cunoscutului filozof și gânditor. Prețul, în opinia noastră, era destul de mare.

Deasemenea, autoritățile comuniste au grațiat pe unii deținuți politici foarte bolnavi. Astfel, în noaptea de 26 spre 27 aprilie 1962, cunoscutul scriitor și medic de origine buzoiană, Vasile Voiculescu, foarte grav bolnav, suferind de un T.B.C. pulmonar a fost luat acasă de fiul său Radu Voiculescu, și nu după multă vreme a murit¹⁹.

De altfel, prin Decretul Consiliului de Stat nr. 291 din 28 aprilie 1962, au fost grațiați toți bolnavii de T.B.C.

Condițiile de detenție la Aiud erau dintre cele mai grele. Părintele Mihai Lungeanu mărturisește că: „Prin anii 1959 – 1960 am fost izolat cu părintele Voicescu, - el avea o condamnare foarte mare – și cu alți bolnavi în secție la închisoarea Aiud. Această secție avea o atmosferă și o temperatură de cavou. Era făcută din beton, și după câte știu nu era tencuită cu mortar. Temperatura era foarte scăzută (...).

Era atât de frig, încât parcă înghețase sufletul în mine. Eram cu patul așezat lângă părintele Tică Voicescu. Din plafonul de beton netencuit cădeau valuri de aer rece. Din podeaua de beton se ridicau alte valuri de aer rece”²⁰.

Constantin Voicescu nu s-a integrat în activitatea de reeducare care a început în anul 1961. Fostul deținut politic, Gheorghe Mazilu, arată în amintirile sale că: „În fundul sălii de mese securiștii au amenajat o bibliotecă,

¹⁸ Gheorghe Buzatu, Mircea Chiritoaie (editori), *Agresiunea comunismului în România*, vol. I, *Documente din arhivele secrete 1944 – 1989*, București, Editura Paideia, f.e., p. 104, doc. 13.

¹⁹ Florentina Popescu, *Detenția și sfârșitul lui Vasile Voiculescu*, București, Editura Vestala, 2000, pp. 89 – 90.

²⁰ Cf. *Părintele Voicescu. Un duhovnic al cetății...*, p. 143.

sală de citit, cu cărți de propagandă comunistă, cu câteva manuale tehnice și cărțile de știință popularizată”. Autorul arată în continuare că: „Erau și câteva cărți de literatură a scriitorilor comuniști: Zaharia, Stancu, Geo Bogza, Veronica Porumbacu, Maria Banus, Mihail Sadoveanu.

Toți citeam cu aviditate, nu mai văzusem literatură tipărită de cinci, alții de peste zece ani de zile.

Și reeducarea a început. Întâi ședințe orale (...) în sala de bibliotecă (...) Apoi cu tablouri <<didactice>> puse pe peretele cel lung al sălii de mese. Pe toată lungimea peretelui, cam 50 de metri erau agățate vreo 40 de tablouri didactice colorate, însoțite de texte. Fiecare dintre tablouri arăta, în ordine cronologică, câte o scenă din evoluția vieții pe pământ, de la era azoică, era primară, secundară, cele trei terțiare, cuaternară, glacială și omul”²¹.

Administrația penitenciarului Aiud au făcut presiuni asupra celor care nu doreau să participe la procesul de reeducare, cu toate că prezența era benevolă, cei care participau la dezbaterile unor teme având conținut materialist științific, primeau hrană mai îndestulătoare, citeau cărți, ziare, reviste. Fruntașul legionar Nistor Chioreanu arată în memoriile sale că din ordinul colonelului Crăciun, comandantul penitenciarului, a fost scos de la izolare, din celebra zarcă și dus la secția a doua într-o cameră mare unde avea loc reeducarea nonviolentă²².

Alături de Constantin Voicescu s-au aflat în penitenciarul Aiud, circa 200 de persoane care s-au opus reeducării. Martor al evenimentelor, părintele Dimitrie Bejan susține într-o carte de rememorări, publicată postum că: „recalcitrării erau supuși unui regim special: internarea în temuta zarcă, reducerea rației de mâncare la jumătate, izolare. Colonelul ne aducea pe noi de la zarcă care eram împotriva educației comuniste. Eram 200 de inși. Noi eram toți cu pedepse mari acolo. (...) Noi n-am acceptat reeducarea <<Rămânem așa cum suntem>>. Ne dădeau jumătate de porție de mâncare (...). Eram învățați cu mizeriile astea”²³.

Un fost deținut politic de la penitenciarul Aiud, Romeo Pușcașu, confirmă faptul că aici, ofițerii politici, alături de comandantul închisorii, colonelul Crăciun: „Au început să preseze pentru reeducare. Stând de vorbă dânsul (părintele Iulian Stoicescu) și cu alții, am hotărât să nu luăm parte la reeducare”²⁴.

²¹ Gheorghe Mazilu, *În ghiarele Securității*, ed. a II – a, București, f.e., 1990, pp. 170 – 171.

²² Nistor Chioreanu, *Mormintenii*, Ediție îngrijită de Marias Cristian, Iași, Institutul European, 1992, p. 320.

²³ Pr. Dimitrie Bejan, *Bucuriile suferinței. Viața unui preot martir*, Hârlău – Iași, f.e., 2002, pp. 122 – 123.

²⁴ *Un preot de foc. Părintele Iulian*, Ediție îngrijită de Costian Nicolescu, București, Editura Bizantină, 2000, p. 151.

Ei au încercat și alte tertipuri. Unor deținuți li se „organizau” excursii în țară, „ca să admire realizările socialismului victorios”. O astfel de așa zisă excursie i s-a organizat, potrivit lui Marcel Petrișor, și el încarcerat în penitenciarul Aiud, prințului Alexandru Ghica, fost prefect al poliției capitalei în perioada septembrie 1940 – ianuarie 1941. Colonelul Crăciun l-a întrebat după acest periplu pe la Cluj, Hunedoara, Timișoara etc. ce l-a impresionat în timpul călătoriei. Alexandru Ghica i-a răspuns gânditor, privind zidurile închisorii: „-Sălciile de pe Aiudel, domnule director. – Tot bandit ai rămas prințe! răspunde directorul. Și câte nu ți-am arătat!”²⁵.

În ciuda eforturilor făcute, reeducarea de la Aiud nu și-a atins scopul. Totuși, colonelul Crăciun a trimis un amplu raport șefilor de la București, în care sublinia „mărețele realizări” obținute de el, împreună cu alți 17 ofițeri de securitate din subordinea sa, pentru transformarea „elementelor descompuse criminale, înnăscute și formate de societatea burgheză”. Colonelul Crăciun arată mai departe că a întocmit și aplicat planuri de activitate, că a folosit diverse metode de lucru cu elementele legionare: „Le-am prezentat conferințe, filme (...) pe unii din șefii legionari, mai apropiați, i-am purtat prin țară, arătându-le orașe ca: Cluj, Hunedoara, Brașovul, Ploiești, București și altele”. Colonelul Crăciun afirmă în final că nu peste multă vreme vor părăsi închisoarea mii de deținuți: „Dar sarcina noastră, ca lucrători de securitate, este să cunoaștem pe fiecare în parte cum acționează în libertate și duce o muncă de calitate, ca agentură, pentru a pătrunde acolo unde va fi nevoie și să informăm permanent conducerea Ministerului nostru, despre activitatea, comportarea elementelor ieșite din detenție”²⁶.

Într-adevăr, în anul 1964 s-a făcut grațierea tuturor deținuților politici. Cei mai mulți dintre ei nu s-au bucurat de revenirea acasă. Martor al acestor triste momente, părintele Constantin Voicescu scrie peste ani într-un articol publicat după 1990 că: „În 1964 deținuții politici au fost grațiați. Nu am simțit bucuria eliberării. Mulți și-au găsit familiile destrămate. Ochiul Securității era pe noi. Evitam să ne întâlnim știind că suntem supravegheați în mod deosebit”²⁷.

Au existat mulți profesioniști în domeniile lor, care, o dată ieșiți din închisoare, au suportat o condamabilă marginalizare din partea autorităților comuniste. Renumitul medic cardiolog clujean, Sever Perianu, potrivit fostului

²⁵ Marcel Petrișor, *Trecute vieți de domni, de robi și de tovarăși*, București, Editura Vremea, 2008, p.65.

²⁶ Constantin – Ticu Dumitrescu (editor), *Mărturie și document*, vol I/3, Iași, editura Polirom, 2008, pp. 175 – 195.

²⁷ Pr. C. Voicescu, *Viața religioasă la închisoarea Târgu Ocna*, în loc.cit., p.2.

deținut politic buzoian, Nicu Păun, nu a putut profesa la clinica de unde plecase, ci i s-a repartizat o circă medicală periferică²⁸.

Constantin Voicescu s-a văzut nevoit să se angajeze ca muncitor la uzinele „23 August” (azi Faur S.A.). Trei ani mai târziu s-a angajat, cu ajutorul Părintelui Patriarh Iustinian, la Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă (legătorie și corectură). Între anii 1967 – 1969, urmează cursurile din anii III și IV la Facultatea de Teologie din București. În anul 1969, Constantin Voicescu își susține lucrarea de licență în Teologie, cu tema: *Culte orientale în provinciile romane Moesia Superior și Dacia*.

După aproape patru ani, pe 11 februarie 1973, a fost hirotonisit preot pe seama Bisericii Radu Vodă (paraclisul Seminarul Teologic). La 10 octombrie 1976 s-a transferat la Biserica Adormirea Maicii Domnului, din strada Sapienței.

În anii 1985 – 1986, părintele Constantin Voicescu face demersuri repetate pentru salvarea de la demolare a Bisericii „Sapienței”. Supraveghează mutarea și restaurarea Bisericii Mihai Vodă. Doi ani mai târziu, în 1988, a murit soția sa Laura Florentina. Este înmormântată la Mănăstirea Cernica.

Părintele Constantin Voicescu a apucat anii de după 1989. În anul 1990 el a participat la manifestația din Piața Universității. A fost membru fondator al „Alianței Civice”, precum și al Asociației „Christiana”.

În aprilie 1992, a slujit alături de 11 preoți Liturgia din prima zi de Paști, în prezența Majestății Sale Regele Mihai, la Biserica Sf. Gheorghe Nou din București. Concomitent, părintele Voicescu a luat parte între anii 1994 – 1997 la Simpozionul „Memorialul Sighet”²⁹.

Pe 8 septembrie 1997, la întoarcerea de la închisoarea Mislea, părintele Voicescu a murit subit. A fost înmormântat la Mănăstirea Cernica, trei zile mai târziu, în 11 septembrie 1997.

El a rămas în amintirea contemporanilor ca un om de o verticalitate și moralitate ireproșabile. Ana Blandiana, de pildă, mărturisea că: „Bucuria având forma unei continue veselii aproape copilărești pe care părintele Voicescu o revărsa în jurul său avea ceva miraculos prin puterea de a lumina bieții oameni tracasați, oboșiți și nervoși. Oricât ar părea de ciudat, această bucurie și acest optimism erau consecințe ale suferinței înfrânate și ale credinței neînfrânate de nimic. Zâmbetul luminos din ochii septagenarului, păstrând în înfățișare agilitatea adolescentului care a fost, încuraja și dădea putere celor care îl ascultau, indiferent dacă slujea Sfânta Liturghie sau muncea la Alianța Civică sau la spitalul <<Christiana>>. I-am fost întotdeauna recunoscătoare pentru

²⁸ Cf. Nicu Păun, *Muntele suferinței*, Iași, Institutul European, 1997, p. 343.

²⁹ *Părintele Voicescu. Un duhovnic al cetății...*, pp. 11 – 12.

acest transfer de forță sufletească pe care îl simțeam în momentele grele ca pe un punct de sprijin în univers”³⁰.

La rândul său, Romulus Rusan are numai cuvinte de laudă pentru părintele Constantin Voicescu: „De câte ori îl întâlneam, ascultam, vedeam pe părintele Constantin Voicescu, figura lui de mucenic bizantin, vocea lui de propovăduitor (...) L-am cunoscut ca *preot*, ca *duhovnic*, ca *mărturisitor* și ca *om al cetății*.

În Biserica Adormirea Maicii Domnului – unul dintre vechile lăcașuri bucureștene – enoriașii formau o frumoasă familie, unită prin punctualitate, prin dragoste, prin cântece și întrajutorare (...).

Comunicativ și apropiat, se interesa de necazurile credincioșilor, dându-le sfaturi și căutând să-i ajute. În afară chiar de Sfânta Taină a Spovedaniei, părintele era un duhovnic al tuturor”³¹.

Părintele greco – catolic Eugen Popa din Cluj-Napoca, îl considera pe confratele său ortodox Constantin Voicescu „un om al lui Dumnezeu, dăruit altora, deschis spre tot ceea ce este măreț. Memoria afectivă a făcut să mi se întipărească mai adânc ființa lui, decât ar fi făcut-o memoria istorică a unor evenimente repetate, dar care cu timpul își pierde importanța”³².

Modest, altruist, extraordinar camarad, iubitor de oameni, părintele Constantin Voicescu a fost un om al Cetății. Nu a făcut compromisuri cu regimul comunist. A luptat cu puterile sale pentru apărarea lăcașurilor de cult în ultimii ani ai dictaturii ceaușiste. A acționat în cea din urmă perioadă a vieții pentru asanarea morală a societății noastre. A activat în Alianța Civică, militând alături de colegii lui pentru cinstirea memoriei celor pieriți în Gulagul românesc. A trecut în cele veșnice iubit și respectat de prieteni, cunoscuți, enoriași.

Summary

The present article reflect biographical dates referring to the life and the activity of the priest Constantin Voicescu.

The author article present, also the work of Constantin Voicescu an convenes prisons. He analyzed date of contribution priest C. Voicescu to democracation of Romanian society after the Revolution of December 1989.

The author highlight the patriotic character of the Constantin Voicescu activity.

³⁰ *Ibidem.*, p. 333.

³¹ *Ibidem.*, pp. 334 – 335.

³² *Ibidem.*, pp. 336 – 337.